

2

SİSTEMİN
PERFORMANS
ÖLÇÜTLERİ

(& MONTE CARLO)

SİSTEMİN PERFORMANS ÖLÇÜTLERİ

- 1) Çevrim zamanı
- 2) Doluluk (kullanım) oranı
- 3) Bellek zamanı
- 4) Kalite
- 5) Maliyet

SİSTEMLER

KESİKLİ SİSTEM

Sistem durum değişkenleri,
zamanın sadece kesikli noktalarında
değişir.

ÖRNEK: Banka, kesikli bir sistemdir.
Müşteri sayısı, sisteme yeni bir
müşteri geldiğinde veya müşteri
sayısı tamamlanıp çıktığında değişir.

SÜREKLİ SİSTEM

Sistemin durum değişkenleri, zaman
içinde sürekli olarak değişir.

ÖRNEK: Havada bir uçağın hareketi
sürekli sisteme bir örnektir. Hız ve
pozisyon gibi durum değişkenleri sürekli
olarak değişir.

SİSTEMLERİN GÖZÜMÜ (5 PUAN)

SİSTEM

Gerçek Sistem
Üzerinde
Deney

Sistemin Bir
Modeli ile
Deney

Fiziksel Model

Matematiksel Model

Analitik Çözüm

DENEY

MODEL

- Bir sistemin gösterimi olarak tanımlanabilir.
- Bir model, gerçek sistem hakkında gerekli sonucun çıkarılmasına izin verecek detaya sahip olmalıdır.

→ FİZİKSEL MODEL

Gerçek bir sisteme benzer.

→ MATEMATİKSEL MODEL

Bir sistemi göstermek için sembolik notasyonlar ve matematiksel eşitlikler kullanılır.

→ BENZETİM MODELLERİ 3 ANA GRUPTA TOPLANABİLİR :

- Statik veya Dinamik (Static - Dynamic)
- Belirli veya Olasılıklı (Deterministic - Stochastic)
- Kesikli veya Sürekli (Discrete - Continuous)

* STATİK BENZETİM MODELİ

• Sistemin belirli bir anındaki gösterimidir.

• Monte Carlo benzetim modelleri

bu türe uygun modellerdir.

• Bu modeller, kesikli ve

sürekli sistemlerin tanımlarına

benzer şekilde tanımlanabilir.

* DİNAMİK BENZETİM MODELİ

• Sistemin çalışma zamanına göre yapılan modellemeler (çalışma zamanı bir anlık veya tüm çalışma zamanı)

• Örnek; Bir banka için kurulan bir benzetim modeli 8 saatlik bir çalışma zamanı diliminde alınarak çalıştırılır.

(DETERMINİSTİK)

* BENZERİ BENZETİM MODELİ

- Rastgele değişken içermeyen benzetim modelidir.
- Bu modellerde verilerin bir Girdi seti için bir Çıktı seti vardır.

(STOKASTİK)

* DİAİRLİ BENZETİM MODELİ

- Bir veya birden fazla rastgele değişken içeren benzetim modelidir.
- Stokastik benzetim modeli kullanılarak elde edilen çıktı rastgele olup modellerin karakteristiklerinin tahminidir.
- Banka bünyesinde, varisler arası zaman aralığı ve servis zamanları rastgele değişkenlerdir.

2 ZAMAN DİLİMLEME

- Dinamik benzetimin temeli, sistemin durum değişimlerinin zaman boyunca modellenmesidir.
- Benzerinde zaman akışı kontrol etmenin en basit yolu esit zaman aralıklarında ilerlenektir. (zaman dilimlerine)
- Δt zaman dilimi uzunluğu için (t ile $(t+\Delta t)$ aralığında) ortaya çıkan değişimlere ilişkin, model $(t+\Delta t)$ anında güncellenir.
- Δt aralığı geniş olursa; ortaya çıkan durum değişimlerinin bazılarının benzetimini yapmak olanaksız olduğundan gerçek sistemindekinden daha kötü olacaktır.
- Δt aralığı küçük olursa; model perdesiz yere sıkça incelenir ve bu aralıktaki bilgisayar çalıştırma zamanı da artar.

ÖRNEK :

İş Numarası	Yığın Büyüklüğü	Beklenen sipariş günü	A ve B
1	200	1	gibi 762 makinenin
2	400	8	bulunduğu bir
3	100	(14)	etkiyi ete sitem.
4	200	18	

A ve B makineleri için iş süreleri

Makine A : $(\text{Yığın büyüklüğü} / 50 + 1) \text{ gün}$

Makine B : $(\text{Yığın büyüklüğü} / 100 + 3) \text{ gün}$

Her bir iş önce makine A'da yığın olarak bitirildikten sonra, makine B'de yığın olarak başlar ve tamamlanır.

Bir etkiye yukarıda verilen dört sipariş kabul ederse son yığın ne zaman tamamlanacaktır?

ÇÖZÜM Beklenen iş sürelerini bulalım:

İş Numarası	Makine A	Makine B
1	5	5
2	9	7
3	3	4
4	5	5

Atölye : zaman dilimi bentelini

Kuyruklu işler

İşlem günü işler

Gün	A makinesi için	B makinesi için	A makinesi	B makinesi
1	1	1	1	1
2	1	1	1	1
3	1	1	1	1
4	1	1	1	1
5	1	1	1	1
6	1	1	1	1
7	1	1	1	1
8	1	1	2	1
9	1	1	2	1
10	1	1	2	1
11	1	1	2	1
12	1	1	2	1
13	1	1	2	1
14	3	1	2	1
15	3	1	2	1
16	3	1	2	1
17	4	1	3	2
18	4	1	3	2
19	1	2	3	2
20	1	2	4	2
21	1	2	4	2
22	1	2	4	2
23	1	3	4	2
24	1	1	4	3
25	1	4	1	3
26	1	4	1	3
27	1	4	1	3
28	1	1	1	4
29	1	1	1	4
30	1	1	1	4
31	1	1	1	4
32	1	1	1	4

2. iş
8. gün
oplatır
işin
iki
gün
çalışamaz

SONRAKİ OLAY TEKNİĞİ

→ Bu yaklaşımda, model yalnız bir durum değişiminin olduğu bir durumda yer alır ve süreci tanımlar.

→ Bu durum değişimleri genellikle olaylar olarak adlandırılır ve zaman olayları olarak tanımlanır. İkinci sonrakı olay tekniği olarak adlandırılır.

→ Tablolarda olaylar:

- Bir iş parç.
- Makine A ile başlar.
- Makine A işi bitirir.
- Makine B ile başlar.
- Makine B işi bitirir.

$$\begin{array}{r} x \\ x-2 \\ x+1 \\ x-1 \\ x \end{array}$$

İş No	Geliş Zamanı	Makine A		Makine B	
		Başlama	Bitiş	Başlama	Bitiş
1	1	1	5	6	10
2	8	8	16	12	23
3	14	17	19	24	27
4	16	20	24	28	32

Zaman dilimlene mi? Sonrakı Olay Tekniği mi?

Sonrakı olay tekniği, zaman dilimlene yaklaşımına göre iki avantajı sahiptir.

1) Zaman aralığını dölük ya da yetersiz faaliyet dölremlerini otomatik olarak ayarlar, böylece yetersiz ve gereksiz faaliyetlerin durumunun kontrollerinden kaçınılmasıdır.

2) Önemli olayların belirlenmesi ve zaman olaylarının sıklıkla ortaya koyar.

Stokastik mi? Deterministik mi?

- Bir sistem; eğer davranışı tümüyle tahmin edilebilirse deterministiktir.
- Eğer bir sistemin davranışı bütünüyle tahmin edilemiyorsa stokastiktir.
- Deterministik benzetim modeli hiçbir stokastik eleman içermez.
- Stokastik benzetim modellerinde olasılık dağılımları kullanılır.

KESİKLİ VEYA SÜREKLİ DEĞİŞME

Bir benzetim modelinde bulunan değişkenlerin değerlerinin sırt farklı yolla değişeceği düşünülebilir.

- 1-) Her bir zaman noktasında sürekli.
- 2-) Yalnız kesikli zaman noktalarında sürekli.
- 3-) Herhangi bir zaman noktasında kesikli.
- 4-) Yalnız kesikli zaman noktalarında kesikli.

KESİKLİ BENZETİM MODELİ

- Kesikli sistemlerde durum değişkenleri yalnızca kesikli noktalarda değişir.
ÖRNEK; Banka
- Kesikli bir benzetim modeli, her zaman kesikli bir sistemin benzetimi için kullanılır. Belirli bir sistem için kesikli veya sürekli modelin kullanılacağına, bir karar, çalışmanın amacına bağlıdır.
ÖRNEK; Çayır yolunda trafik akışının modellenmesi, arabaların hareketi ve özellikleri önemli ise kesikli bir modeldir. Arabaların hareketi bir bütün olarak dikkate alınıyorsa, trafik akışı; sürekli bir model olarak diferansiyel eşitlikler ile tanımlanabilir.

Sayısal bilgisayarlar yalnız kesikli değerlerle işlem yaparlar.

SÜREKLİ BENZETİM MODELİ

→ Sürekli sistemlerde durum değişkenleri zaman boyunca sürekli olarak değişir.

→ Uzak birerinde hız ve pozisyon buna örnek gösterilebilir.

KESİKLİ - SÜREKLİ BENZETİM

→ Gerçek hayatta karşılaşılan bazı sistemler ne tam olarak sürekli, ne de tam olarak kesiklidir. Bu nedenle hem kesikli olay benzetim modeli hem de sürekli benzetim modeli ile model kurma ihtiyacı zaman zaman ortaya çıkar. Bu durumda düzenli olarak benzetim kesikli-sürekli bileşik benzetim modeli adı verilir.

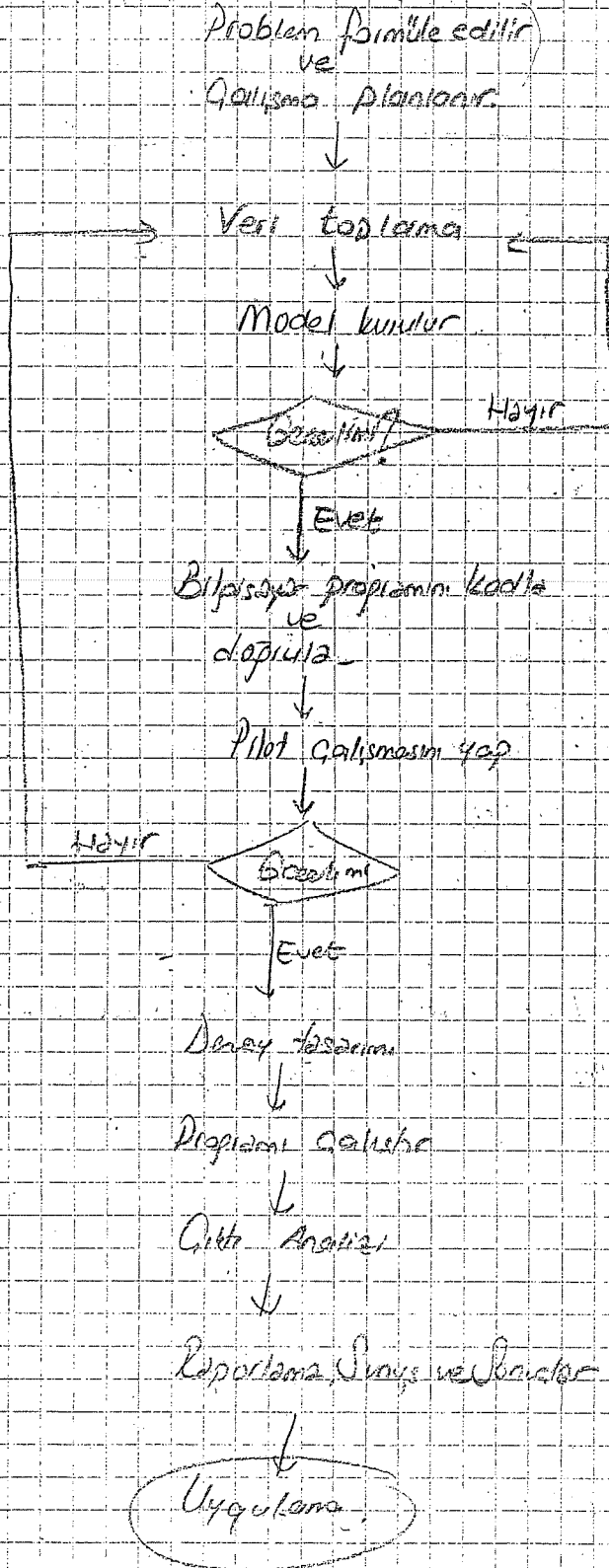
→ Kesikli ve sürekli olarak değişen durum değişkenleri arasındaki etkileşimin üç temel türü şu şekilde açıklanmıştır:

1) Kesikli bir olay, sürekli durum değişkeninin değerinde kesikli bir değişikliğe sebep olabilir.

2) Kesikli bir olay, sürekli durum değişkeninin değişim bağıntısını (fonksiyonunu) belli bir zamanda değiştirir.

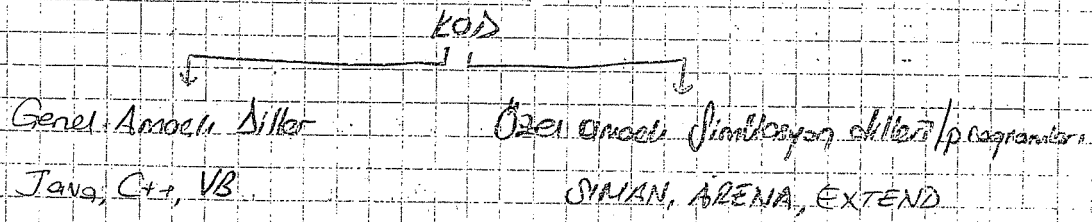
3) Terminale noktasına gelen sürekli durum değişkeni kesikli bir olayın olmasına veya programlanmasına sebep olabilir.

BENİTİMİN AŞANALARI (10 PUAN)

*** Kurulan model sistemi tanımlayacak yeterli detaya sahip olmalıdır. Ancak sistemin elemanları ile model elemanları arasında bire bir eşleme gerekli değildir. Çok detaylı bir modelin programlanması ve geliştirilmesi çok pahalı olabilir.

***

MONTE CARLO BENZETİM METODU

→ Monte Carlo Benzetim metodu, olasılık teorisi üzerine kurulu bir sistemdir.

→ Monte Carlo metodunda istatistiksel ve matematiksel tekniklerle bir deney veya çözülmesi gereken bir fiziksel olay, tesadüfî sayıları defalarca kullanarak simülasyon edilip gözlem esastır.

→ Günümüzde bu metod, fizik ve matematik problemlerinin çözümünde MCNP (Monte Carlo N Particle Tarama) kodunu kullanarak nükleer transport hesaplamalarına iyi sonuçlar vermektedir.

→ (0-1) aralığında oluşturan, rasal sayılar kullanarak, zaman faktörünün önemli olmadığı, olasılıklı (stokastik) veya belirli (deterministik) problemlerin çözümünde kullanılan bir tekniktir.

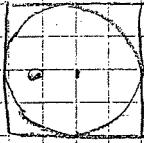
→ Monte Carlo benzetimi özellikle statik benzetim modellerinde kullanılır.

→ Monte Carlo metodu ilk defa II. Dünya Savaşı sırasında atom bombasının geliştirilmesi ile ilgili problemlere uygulanmıştır.

Statik Monte Carlo Benzetimi Tanımı:

→ Monte Carlo yöntemi direkt analitik yaklaşımın mümkün olmadığı fonksiyonların integralinin sayısal elde edilmesinin bir yoludur.

ÖRNEK: π sayısı bilinmeden dairenin alanı hesaplanmaya çalışılır.

→ Eğer dairenin içinde yer alan karelerin sayılması bize π değerinin hesaplanmasına olanak verir.

→ Geniş kare içinde n tane kare varsa, bunlardan m tanesi dairenin içinde kalırsa dairenin alanı m/n ile karenin alanının çarpımı olacaktır. $\pi = 4 \cdot m/n$

Subjektif Olasılıklar: Bunlar olasılığı, diğer şekillerde tanımlamayı sağlar.

→ Önsel sayı: Tüm sonuçlar hakkında bilgisahibi olduğumuz durum, Örneğin; 6 yüzlü bir zarın her bir çıkışının olasılığı $1/6$ dir.

→ Görelî sıklık sayı: Çıktıları üretme süreci anlamadığımız fakat onlara göre sıklıklarını hesaplamak için yeterli veriyeye sahip olduğumuz durum.

→ Örnel buluş: Önsel + Görelî Örneğin; Bozuk para atıldığında yazı gelme olasılığı 0.5 , tura gelme olasılığı da 0.5 .

Monte Carlo Benzetimi Ortalama Metodu

ÖRNEK: $I = \int_0^b g(x) dx$ integralini çözmek istiyoruz

($g(x)$, analitik çözüme olmayan bir fonksiyon olsun.)

Çözüm: * Yeni bir rassal değişken olarak Y tanımlansın.

$$Y = (b-a)g(x) \quad a \leq x \leq b$$

* x , $[a, b]$ aralığında düzgün dağılıma sahip sürekli bir rassal değişkendir.

$$* f(x) = \frac{1}{(b-a)} \quad a \leq x \leq b$$

$$E(y) = E[(b-a)g(x)]$$

$$E(y) = (b-a) E[g(x)]$$

$$E(y) = (b-a) \int_a^b g(x) f(x) dx$$

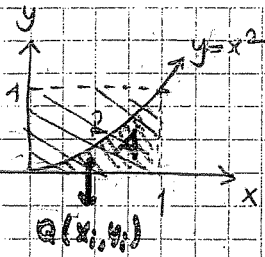
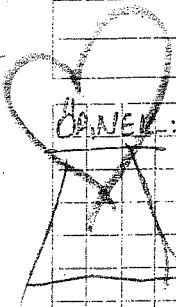
$$E(y) = (b-a) \int_a^b g(x) \cdot \frac{1}{(b-a)} dx$$

$$E(y) = \int_a^b g(x) dx$$

* Aranılan integralin değeri y 'nin bellenen değere eşit alın. Buradan yararlanarak $1 = \int_a^b g(x) dx$ in değeri Monte Carlo benzetimi ile bulunabilir.

$$E(y) = \bar{y}_{at} = \frac{\sum_{i=1}^n y_i}{n} = (b-a) \cdot \frac{\sum_{i=1}^n g(x_i)}{n}$$

Burada $x_1, x_2, x_3, \dots, x_n \sim U(a, b)$ rassal değişkenlerdir.

Şekilde görülen $y=x^2$ eğrisi ile x eksenı arasında kalan alanı bulmak için Monte Carlo metodunu kullanınız

ÇÖZÜM 1) Eğer dikdörtgen içerisinde rastgele noktalar (x_i, y_i) işaretleyip, bu noktaların eğrinin altında olup olmadıklarını belirler ve bunu toplam nokta sayısına oranlarsak A alanının, A karesine olan oranını yaklaşık olarak elde edebiliriz.

$$Q(x_i, y_i) \frac{\text{Eğrinin altında olma oranı}}{\text{Karenin alanı}} = \frac{\int_0^1 x^2 dx}{1 \cdot 1} = \frac{\left[\frac{x^3}{3} \right]_0^1}{1} = \frac{1}{3}$$

2)

Toplam nokta sayısı = n

Eğrinin altında kalan nokta sayısı = m

$\frac{m}{n}$, aranan noktanın eğri altında kalma olasılığı.

3)

iki denklemleri eşitlersek;

$$\boxed{\frac{m}{n} = \frac{1}{3}}$$

MATLAB KODU

```
function egrialan = xkare(n)
```

```
    egr = 0;
```

```
    sayac = 0;
```

```
    for i = 1:n(100)
```

```
        x = rand;
```

```
        y = rand;
```

```
        if (y <= x*x)
```

```
            egr = egr + 1;
```

```
        end
```

```
        sayac = sayac + 1;
```

```
    end
```

```
    egrialan = egr / sayac;
```

ÖRNEK: 0 ile 100 arasında bulunan sayılar içinde rastgele seçilen bir sayının 11'e tam bölünebilirlik olasılığını monte carlo yöntemi ile gözünüz.

Gözüm:

→ Analitik çözüm; 0 ile 100 arasında 11 ile tam bölünebilen sayıları bul. Kaç tane ise onu, tüm sayılara böl.

11, 22, 33, 44, 55, 66, 77, 88, 99 → 9 tane

0-100 arasında → 100 tane sayı var. (0,100]

Bu olasılık = $\frac{9}{100} = \underline{\underline{0.09}}$ dur.

→ Monte Carlo Benzetimi ile çözüm;

1) 0-100 arasında n adet sayı seçmenizi ister.

2) Bunların m tanesi 11'e bölünür.

3) Yani istenilen olasılık $\frac{m}{n}$ dir.

4) Programlama esnasında seçilecek her sayı için n değeri artırılır. 11'e bölünebilirlik kontrolü yapılır. Bölünebiliyorsa m değeri artırılır.

MATLAB KODU:

function sonuc = bolunebilirlik(n)

bol = 0; % 11'e bölünebilen sayılar % n = deneme sayısı

sayac = 0; % toplam seçilen sayı sayısı

for i = 1:n

x = round(rand * 99) + 1;

sonuc = mod(x, 11);

if (sonuc == 0)

bol = bol + 1

end

sayac = sayac + 1

end

sonuc = bol / sayac;

* Gamber 'de π sayısının hesabı (matlab kodu)

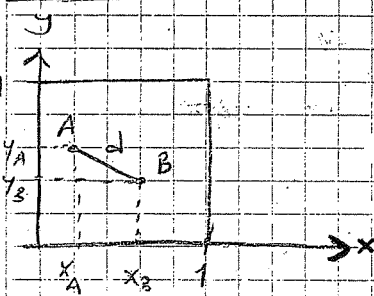
```
function pi = monteCarlo(n)
    cember = 0;
    sayac = 0;
    for i = 1:n
        x = rand;
        y = rand;
        if ((x^2 + y^2) <= 1)
            cember = cember + 1;
        end
        sayac = sayac + 1;
    end
    pi = 4 * cember / sayac;
end
```

% pi = pi sayısı
% n = nokta

DENEY: Kenarları birim uzunlukta olan bir kare düşününüz. Bu kare içinde rastgele seçilen A ve B noktaları olsun. A ve B arası d uzunluğundadır. d 'nin 0.8 den küçük olma olasılığı nedir.

ACIKLAMA: Monte Carlo tekniği ile rastgele olarak 1000 tane A ve B noktaları üretip d 'nin 0.8 den küçük olma olasılığını buluyoruz. Kullanacağımız yaklaşımı açıkladık artık sadece çizelim.

ÇÖZÜM

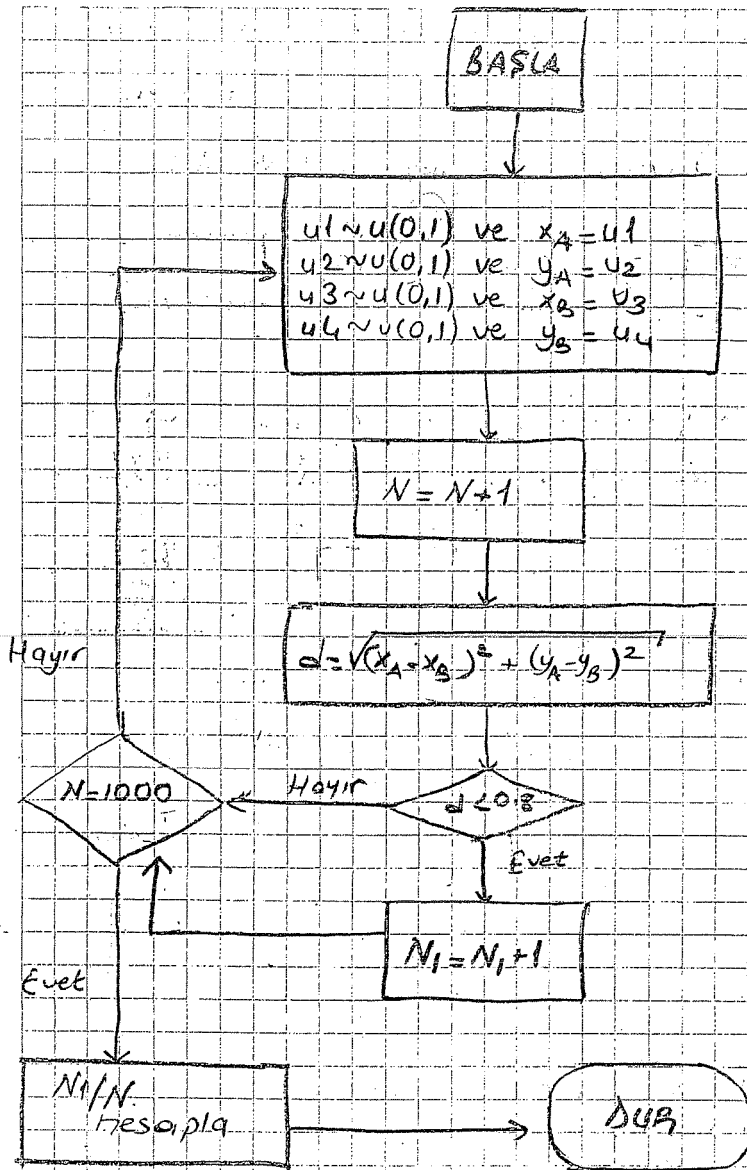
$A = (x_A, y_A)$ ve $B = (x_B, y_B)$ olsun.

Bu durumda;

$$d = \sqrt{(x_A - x_B)^2 + (y_A - y_B)^2}$$

Kullanacağımız yaklaşım Monte Carlo Benzetim modelidir. Monte Carlo modeli, olasılık teorisi ile çalışılır. Monte Carlo modelinde matematiksel ve istatistiksel tekniklerle bir deneyin veya çözülmesi gereken fiziksel bir olayın tesadüfî sayıların defalarca kullanılarak simülasyonu edilip çözülmesi esastır.

Akış şeması;

N : Üretilen nokta sayısı

N_1 : 0.8 den küçük olması için kullanılan sayılar

MATLAB KODU :

function sonuc = hesapla(n)

N=0 ;

N₁=0 ;

for i=0:1000

$x_A = \text{rnd}$; $y_A = \text{rnd}$;

$x_B = \text{rnd}$; $y_B = \text{rnd}$;

$d = \sqrt{(x_A - x_B)^2 + (y_A - y_B)^2}$;

if (d < 0.8)

$N_1 = N_1 + 1$;

end

$N = N + 1$;

end

sonuc = N_1 / N ;

Veri : 4. sınıfta olan Üniversite öğrencisinin ailesinin 3 yıl içinde aylık gönderdiği para miktarı yukarıda gösterilmektedir. Monte Carlo benzetim modelini kullanarak öğrenciye 4. yılında gönderilecek para miktarını tespit ediniz.

Aylar	Gönderilen miktar
1	200
2	400
3	300
4	300
5	400
6	100
7	400
8	300
9	400
10	400
11	500
12	300

1. yıl

Aylar	Gönderilen miktar
1	300
2	200
3	400
4	300
5	400
6	500
7	100
8	400
9	400
10	200
11	400
12	500

2. yıl

Aylar	Gönderilen miktar
1	200
2	300
3	400
4	300
5	200
6	500
7	300
8	200
9	200
10	100
11	300
12	200

3. yıl

Gözetim :

1) Gönderilen miktarların olasılıklarını ve gönderilere sıklığını (frekans) bulalım.

Gönderilen miktar	Frekans	Olasılık
100	3	0,0833
200	8	0,2222
300	10	0,2778
400	11	0,3056
500	4	0,1111
	36	1

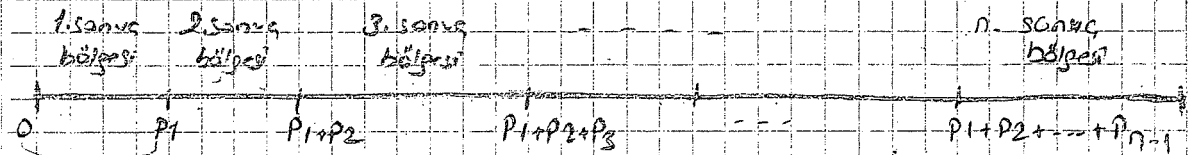
3/36

8/36

(114 yıl toplam)

2) Bulduğumuz olasılık değerlerini Monte Carlo Benzetiminde kullanabilmek için

örneğin aşağıdaki yapıya benzer bir yapı elde etmemiz gerekiyor.

Belirtilen bir gerçek değer sayı hangi sonuç bölgesine girerse, o bölge

0. sonuç bölgesine girerse

$0 < q < P_1$ ise 1. sonuç

$P_1 \leq q < P_1 + P_2$ ise 2. sonuç

Örneği buna uygularsak (Kümülatif Olasılık)

Miktar	Kümülatif Olasılık
100	0
200	0,083
300	0,305
400	0,583
500	0,888
	1

0.000 - 0.083	Orası 100
0.083 - 0.305	Orası 200
0.305 - 0.583	Orası 300
0.583 - 0.888	Orası 400
0.888 - 1.000	Orası 500

Her bir olasılık değerini bir birlekle toplayarak kümülatif olasılığı buluruz.

3) Örneğimiz Monte Carlo benzetimine uygun hale geldi.

Excel'de =S-SAYI-UBET(1) metodunu kullanarak 0-1 aralığında

Sayı üretiriz.

Kümülatif olasılık tablosunda karşılık gelen miktarı = DÜŞETARA()

Metodu ile yapıyoruz.

Aylar	Random sayılar	Gönderilecek miktarlar	Miktar	Frekans
1	1	1	100	1
2	1	1	200	5
3	1	1	300	1
4	1	1	400	4
5	1	1	500	1

Üretilen rastgele değerlere göre (12 değer) tam olarak doğru bir sonuç elde edemadik. Fakat birer Sayısını arttırdığımızda (200 gibi) sonucu daha yaklaştırmış oluruz.

ilk 3 yılın verileri

Gönderilen mik.	Frekans
100	3
200	8
300	10
400	11
500	4

Monte Carlo ile Bulunan

Gönderilen mik.	Frekans
100	1
200	5
300	1
400	4
500	1

MATLAB KODU

```
function para = hasaploma(n)
```

```
F1=0; 100
```

```
F2=0; 200
```

```
F3=0; 300
```

```
F4=0; 400
```

```
F5=0; 500
```

```
for i=1:n
```

```
    x=rand;
```

```
    if (0.000 < x < 0.083)
```

```
        F1=F1+1;
```

```
    end
```

```
    if (0.083 < x < 0.305)
```

```
        F2=F2+1;
```

```
    end
```

```
    if (0.305 < x < 0.583)
```

```
        F3=F3+1;
```

```
    end
```

```
    if (0.583 < x < 0.888)
```

```
        F4=F4+1;
```

```
    end
```

```
    if (0.888 < x < 1)
```

```
        F5=F5+1;
```

```
    end
```

```
end
```

```
para = (F1+F2+F3+F4+F5) * 100 ;
```

ÖZEL AMAÇLI BENZETİM DİLLERİ İLE GENEL AMAÇLI DİLLERİN KARŞILAŞTIRILMASI

- ① Benzetim dilleri kullanılarak programlama zamanı azaltılır. Modelin programlanmasında gerekli özelliklerin birçok benzetim dilinde mevcuttur.
- ② Benzetim modelleri, benzetim dili ile kodlandığında değiştirilmesi kolaydır.
- ③ Benzetim dili kullanıldığında programlama hatasını bulmak daha kolaydır. Bu programlarda hata türleri belirlenmiş ve kodlanmıştır.
- ④ Çoğu benzetim dili, programın gelişmesi sırasında dinamik depolama özelliğine sahiptir. Bu durum özellikle büyük boyutlu problemlerin geliştirilmesinde önemlidir.

→ Diğer taraftan; Birçok benzetim modeler genel amaçlı dillere yazılır. Bunları kullanmanın avantajları ise;

- ① Birçok analist genel amaçlı dilleri bilmektedir. Aynı durum benzetim dilleri için geçerli değildir.
- ② FORTRAN, BASIC, PASCAL veya C hemen hemen her bilgisayarda bulunabilir. Ancak benzetim diline erisim bu kadar kolay değildir. Benzetim dilinin kullanılacağı bilgisayara göre kodlamada dikkatli olmak gerekebilir.
- ③ Genel amaçlı dillere göre iyi yazılmış bir programın gelişme zamanı, benzetim dili kullanılarak yazılmış programın gelişme zamanından daha az olabilir. (Günümüzde bunun önemi azaldı (Teknolojik gelişmeler).)
- ④ Genel amaçlı diller, benzetim dillerine nazaran programlamada büyük esneklik sağlar. Örneğin karmaşık hesaplamalar için benzetim dilleri uygun değildir.

BENZETİM YAZILIMLARININ SINIFLANDIRILMASI

1-) BENZETİM DİLİ :

→ Çeşitli uygulamalar için gerekli (kodlama) özelliklere sahip olabilen, genel bir bilgisayar paketidir.

ÖRNEK : SIMAN, SLAM II

→ Bir benzetim modelinin programlanmasında, kullanılan dilin modelleme yapısı kullanılır.

→ Benzetim dilleri değişik özelliklerde sistemleri modelleme yeteneğine sahip olmalıdır.

→ Simülátöre göre en büyük dezavantajı programlamayı yapabilecek bilgiye sahip olunmasını gerektirmesi ve koymak sistemlerin modellenmesinde kodlamanın ve programın doğruluğunun belirlenmesinin uzun zaman almasıdır.

2-) SİMÜLATÖR :

→ Belirli sistemlerin benzetimini yapabilen bir bilgisayar paketidir.

→ Simülátör kullanıldığında, modelin kodlanmasına gerek kalmayabilir veya çok az ihtiyaç duyulur.

→ Üretim, bilgisayar ve haberleşme sistemlerinin belirli tipleri için piyasada çeşitli simülátörler vardır.

→ Simülátörlerde ; bir sistemin benzetimi menüler ve grafikler yardımı ile gerçekleştirilir.

→ Simülátörün avantajları ; Simülátör ile kodlama zamanı, benzetim diline göre azalır. Ve Birçok simülátör sistemlerde ilgili özel modelleme yapısına sahiptir. Bu özelliği programlama bilgisine sahip olmayan kişiler simülátörü etkin etmesini sağlamaktadır.

→ Dezavantajları ; Belirli sistemlere yönelik geliştirildikleri için kullanma alanları kısıtlıdır.